

Sygn. akt III AUa 1323/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Agata Pyjas - Luty (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Feliksa Wilk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **W. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 lipca 2012 r. sygn. akt VI U 346/12

o d d a l a a p e l a c j ę .

Sygn. akt. III AUa 1323/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 10 stycznia 2012 r. i przyznał W. L. emeryturę od dnia 1 października 2011 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że W. L., urodzony w dniu (...), w okresie od dnia 7 lipca 1978 r. do dnia 30 września 1996 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Gospodarstwie (...) w D. na stanowiskach robotnika przeładunkowego, maszynisty sprzętu za- i wyładunkowego oraz przeładunkowego chłodniczego. Zajmował się ręcznym załadunkiem i wyładunkiem towarów na terenie chłodni. Rozładowywał przywożone samochodem mięso a następnie przewoził na wózku do tzw. zamrażalni wiatrowej, gdzie panowała temperatura -25° C, w celu wstępnego zamrożenia. Z zamrażalni wiatrowej dostarczał tusze do komór chłodniczych o temperaturze około -20° C do -25° C. Prace załadunkowe polegały także na przewiezieniu mięsa z komory chłodniczej do samochodów, którymi towary były dalej transportowane do Zakładów (...) w N.. W dniu 31 października 2011 r. W. L. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Okresy składkowe

i nieskładkowe W. L. na dzień 1 stycznia 1999 r. wynoszą łącznie 30 lat, 2 miesiące i 6 dni, w tym okres pracy w szczególnych warunkach – ponad 15 lat.

Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołanie jest zasadne w świetle treści przepisów art. 184 ust. 1 i 2, art. 27 i 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz.1585 ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków, którzy zatrudnieni byli w Gospodarstwie (...) w D. w charakterze przeładunkowych, w związku z czym posiadali bezpośrednią wiedzę co do rodzaju i zakresu obowiązków wykonywanych przez wnioskodawcę. Z zeznań tych wynika, że wnioskodawca w czasie całego okresu zatrudnienia u wymienionego pracodawcy, niezależnie od wskazywanej w angażach nazwy stanowiska, wykonywał ciężkie ręczne prace załadunkowo – rozładunkowe oraz pracował w chłodni. Zatem w trakcie tego zatrudnienia, to jest w okresie od dnia 7 lipca 1978 r. do dnia 30 września 1996 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę wskazaną w wykazie A dziale VIII, poz. 1 oraz w dziale X, poz. 7 stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia, ujętą jako ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie (dział VIII, poz. 1) oraz jako prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°. Istotna jest przy tym faktycznie wykonywana praca, a nie nazwa zajmowanego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r. II UK 337/03, OSNP 2004/22/392). Skoro zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym ponad 15 lat oraz spełnił pozostałe przesłanki przewidziane w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to nabył prawo do emerytury. Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu emeryturę od miesiąca złożenia wniosku o świadczenie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wyrokowi temu zarzucił naruszenie prawa materialnego w szczególności art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2004 r. Nr 39 poz. 353 ze zm.) i wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania.

W ocenie skarżącego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie wykazano należyście, że istnieją podstawy do uwzględnienia spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych. Z ustaleń faktycznych wynika bowiem, iż wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac o których mowa w dziale X poz. 7 wykazu A ujętych jako prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0° C. Nie była to również praca o której mowa w dziale VIII poz. 1 wykazu A. Dział VIII obejmuje rodzaje prac „W transporcie i łączności”, tymczasem zakład pracy, w którym wnioskodawca był zatrudniony w spornym okresie nie należał do zakładów zajmujących się taką działalnością. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, stwierdził, że w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo-branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. W świetle powyższego prace wykonywane przez wnioskodawcę nie mogą być zakwalifikowane jako prace wykonywane w warunkach szczególnych. Ponieważ nie zostały spełnione przesłanki art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W niniejszej sprawie rozstrzygnięcia wymagało, czy wnioskodawca spełnia przesłanki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), a w szczególności, czy legitymuje się piętnastoletnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy. W tej kwestii sporne pozostawało, czy będąc zatrudniony w okresie od dnia 7 lipca 1978 r. do dnia 30 września 1996 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w Gospodarstwie (...) w D. na stanowiskach robotnika przeładunkowego, maszynisty sprzętu za- i wyładunkowego oraz przeładunkowego chłodniczego, wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Szczegółowe wymogi uznania wykonywanej przez ubezpieczonego pracy za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej zostały uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Rozporządzenie to zawiera wykazy rodzajów prac i stanowisk, których wykonywanie uprawnia do emerytury w niższym niż powszechny wiek emerytalny oraz określa pozostałe warunki do nabycia tego prawa.

Z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji wynika, że wnioskodawca w spornym okresie był zatrudniony na różnych stanowiskach: robotnika przeładunkowego, maszynisty sprzętu za- i wyładunkowego oraz przeładunkowego chłodniczego i zajmował się ręcznym załadunkiem i wyładunkiem towarów na terenie chłodni, gdzie panowała temperatura od około -20°C do -25°C . Skarżący ustaleń tych nie kwestionował. Dodatkowo Sąd Apelacyjny ustalił na podstawie akt osobowych wnioskodawcy, w tym umów o pracę i angaży, że początkowo wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku robotnika, następnie od dnia 2 stycznia 1980 r. – na stanowisku robotnika przeładunkowego, od dnia 1 sierpnia 1980 r. – na stanowisku garmażera, zaś od dnia 1 października 1980 r. do rozwiązania stosunku pracy – na stanowisku przeładunkowego chłodniczego (też maszynisty za i wyładunkowego). W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, że praca, jaką wykonywał wnioskodawca w okresie od dnia 1 października 1980 r. do dnia 30 września 1996 r. jako przeładunkowy chłodniczy stanowi pracę wymienioną w dziale X pod pozycją 7 wykazu A, stanowiącego załącznik do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, ujętą jako praca w chłodniach składowych i przykładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C , co kwalifikuje ją do prac w warunkach szczególnych.

Na powyższą kwalifikację wskazuje sama nazwa zajmowanego stanowiska, choć nie ma ona przesądzającego charakteru. W wykazie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wprost zostały wymienione nazwy stanowisk, jakie zajmował wnioskodawca: w części dotyczącej przemysłu chłodniczego i chłodni, dziale X – w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym pod pozycją 7 – przeładunkowy chłodniczy w punkcie 11 oraz maszynista urządzeń za i wyładunkowych w punkcie 8. Zarządzenie nie posiada co prawda mocy powszechnie obowiązującej, jednak może pomocniczo służyć wyjaśnieniu wątpliwych kwestii w zakresie kwalifikacji określonych stanowisk do rodzajów prac wymienionych w wykazach A i B rozporządzenia Rady Ministrów. Nie może jednak budzić zastrzeżeń, iż co najmniej od dnia 1 października 1980 r. do dnia 30 września 1996 r. wnioskodawca wykonywał pracę w chłodniach składowych i przykładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0° , gdyż na takie warunki pracy wskazują zeznania świadków, a jednocześnie zajmowane przez niego wówczas stanowisko zostało wskazane w odpowiednim zarządzeniu resortowym. Należy zatem stwierdzić, iż w tym okresie wykonywał on pracę w szczególnych warunkach.

Wskazany wyżej okres, w którym wnioskodawca był zatrudniony jako przeładunkowy chłodniczy wynosi ponad 15 lat, co pozwala przyjąć, iż spełnił on wymóg pracy w warunkach szczególnych przez co najmniej 15 lat. Okoliczność ta jest wystarczająca dla przesądzenia, że zrealizował wszystkie przesłanki konieczne do uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.